

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

14 mai 2014

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecători:

Tamara Chișca-Doneva, Ion Guzun,
Valentina Clevadî, Iuliana Oprea

examinînd recursul declarat de ÎCS „Red Union Fenosa” SA, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Urîtu Andrei împotriva ÎCS „RED Union Fenosa” SA, intervenienți accesorii Primăria satului Ustia, raionul Dubăsari, Inspectoratul Energetic de Stat și Oficiul Teritorial Cadastral Dubăsari privind obligarea strămutării stației de transportare a energiei electrice nr. 543 și încasarea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Chişinău din 19 noiembrie 2013,

C O N S T A T Ă :

La data de 11 ianuarie 2011 Urîtu Andrei a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „RED Union Fenosa” SA, persoana interesată Primăria satului Ustia, raionul Dubăsari, solicitînd strămutarea stației de transformare a energiei electrice nr. 543 situată pe teritoriul proprietății private, încasarea despăgubirilor materiale și morale în sumă de 100 000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Ulterior, au fost atrași în calitate de intervenient accesoriu Inspectoratul Energetic de Stat sect. Criuleni și Oficiul cadastral Teritorial Dubăsari.

În motivarea acțiunii reclamantul Urîtu Andrei a indicat că, la data de 20 mai 2008 în baza contractului de donație cu nr. 1204, a devenit proprietarul imobilului situat în satul Ustia, raionul Dubăsari, compus din casa de locuit, construcții auxiliare și terenul aferent cu suprafața de 0,1154 ha.

Fără un careva acord obligațional, inclusiv și a proprietarilor precedenți, pe terenul aferent al casei de locuit a fost amplasată o stație de transformare a energiei electrice cu nr. 543, ce aparține ca proprietate ÎCS „Red Union Fenosa” SA, filiala Criuleni.

Mai indică că, Primara Ustia a fost preîntîmpinată și, obținînd acordul ei din 20.09.2010, dînsul a expediat în adresa pîrîtului o petiție, prin care a solicitat evacuarea stației din motivul că ultima îi împiedică deplina exercitare a

prerogativelor dreptului de proprietate. La data de 01.10.2010 a primit de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA un aviz de racordare, prin care a fost atenționat că cheltuielile de proiectare și transfer al transformatorului menționat trebuie să le suporte el, cu care nu este de acord.

A menționat că, stația de transformare a energiei electrice reprezintă un obiect de pericol sporit, la moment fiind neîngrădită, pe ea lipsesc careva semne corespunzătoare de preîntâmpinare și informative, prezintă un pericol real membrilor familiei și a copiilor minori, pune obstacole reale la prelucrarea terenului și a îndeplinirii altor lucrări de reparație în gospodăria vizată. Din considerente indicate, la 05.11.2010 a depus din nou o cerere suplimentară în adresa pîrîtului, însă pînă în prezent nu a primit nici un răspuns.

Solicită reclamantul obligarea ÎCS „RED Union Fenosa” SA să strămute în termeni restrînși stația de transformare a energiei electrice cu nr. 543, situată pe teritoriul proprietății personale, în alt loc public. Din cauza prezenței permanente pe teritoriul gospodăriei sale a unui obiect de pericol sporit, ceea ce-i aduce despăgubiri materiale și morale, solicită încasarea din contul ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul său a prejudiciului material și moral în sumă totală de 100 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Dubăsari din 14 mai 2012 cererea de chemare în judecată depusă de Urîtu Andrei către ÎCS „Red Union Fenosa” SA, intervenienți accesorii Primăria satului Ustia, raionul Dubăsari, Inspectoratul Energetic de Stat și Oficiul Teritorial Cadastral Dubăsari privind obligarea strămutării stației de transformare a energiei electrice nr. 543, situată pe terenul, proprietate personală a lui Urîtu Andrei într-un alt loc și încasarea prejudiciului material și moral în sumă de 100 000 lei, s-a respins ca fiind neîntemeiată. Prin aceeași hotărîre s-a încasat de la Urîtu Andrei în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 3000 lei.

Nefiind de acord cu hotărîrea instanței de fond, la 18 iunie 2012, Urîtu Andrei, reprezentant de avocatul Leonid Gațcan a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărîrii Judecătoriei Dubăsari din 14 mai 2012 cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2012 s-a respins cererea de apel depusă de avocatul Urîtu Leonid în interesle lui Urîtu Andrei și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Dubăsari din 14 mai 2012 prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Urîtu Andrei ca fiind neîntemeiată și s-a încasat în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 3000 lei.

Fiind contestată cu recurs, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 iunie 2013 a admis recursul declarat de avocatul Leonid Gațcan în interesele lui Urîtu Andrei și a casat decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2012 cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Rejudecînd cauza, la 19 noiembrie 2013, Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău a adoptat decizia prin care a admis apelul declarat de Urîtu Andrei, reprezentat de avocatul Leonid Gațcan. S-a casat hotărîrea Judecătoriei Dubăsari din 14 mai 2012 și s-a emis o hotărîre nouă, prin care: s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Urîtu Andrei împotriva ÎCS „RED Union Fenosa” SA. S-a obligat ÎCS „Red Union Fenosa” SA să strămute într-un alt loc stația de transformare a energiei electrice nr. 543, amplasată pe terenul cu suprafața de

0,1154 ha, aferent construcției, ce-i aparține cu drept de proprietate lui Urîtu Andrei, situat în satul Ustia raionul Dubăsari, înregistrat la Oficiul Teritorial Cadastral Dubăsari cu nr. cadastral 3844207.303. Pretențiile din cererea de chemare în judecată ce țin de încasarea de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul lui Urîtu Andrei a prejudiciului material și moral, s-au respins ca nefiind întemeiate.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant și-au găsit parțial reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului. Menționând totodată că circumstanțele pricinii au fost stabilite de către prima instanță, însă normele de drept material au fost interpretate eronat și în consecință a fost adoptată o hotărîre ilegală și neîntemeiată.

La fel instanța de apel a considerat că cerința reclamantului de încasare a prejudiciului moral și material urmează a fi respinsă, or, aceasta este lipsită de suport probatoriu.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 19.02.2014, ÎCS „Red Union Fenosa” SA a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2013 și menținerea hotărîrii Judecătorei Dubăsari din 14 mai 2012.

În argumentarea recursului recurentul a invocat încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material.

La data de 28.03.2014, intimatul Urîtu Andrei a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitînd respingerea acestuia ca neîntemeiat.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de ÎCS „Red Union Fenosa” SA a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificînd, în limitele invocate în recurs și în baza referinței prezentate de intimat, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide temeinicia lui, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Colegiul susține ca fiind legală și întemeiată soluția dată de prima instanță.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată cu certitudine că, prin cererea de chemare în judecată reclamantul Urîtu Andrei solicită obligarea ÎCS „RED Union Fenosa” SA să-și strămute într-un alt loc stația de transformare a energiei electrice nr. 543 ce-i aparține cu drept de proprietate ultimei și care este amplasată pe terenul aferent cu suprafața de 0,1154 ha, situat în satul Ustia, raionul Dubăsari și înregistrat la Oficiul Teritorial Cadastral Dubăsari cu nr. cadastral 3844207.303, ce-i aparține cu drept de proprietate privată dînsului.

Drept temei de admitere a pretențiilor reclamantului a invocat că prin contractul de donație nr. 1204 din 20.05.2008 a devenit proprietarul imobilului, compus din casa de locuit, construcția auxiliară și terenul aferent cu suprafața de 0,1154 ha, situat în satul Ustia, raionul Dubăsari, înregistrat la Oficiul Teritorial Cadastral Dubăsari cu nr. cadastral 3844207.303. Însă, fără un careva acord obligațional,

inclusiv și a proprietarilor precedenți, pe terenul aferent al casei de locuit a fost amplasată o stație de transformare a energiei electrice cu nr. 543 ce aparține cu drept de proprietate ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

Întru soluționarea pricinii pe cale extrajudiciară, Urîtu Andrei a expediat în adresa ÎCS „Red Union Fenosa” SA o cerere cu privire la strămutarea stației de transformare a energiei electrice nr. 543, drept răspuns la care, la data de 01.10.2010 a primit un aviz de racordare, conform căruia primul trebuie să strămute stația electrică nr. 543 cât și să îndeplinească alte lucrări, care sunt obligatorii potrivit art. 55 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice iar cheltuielile de proiectare și transfer al transformatorului menționat trebuie să le suporte el, cu care nu este de accord, considerînd că în cazul dat i-au fost încălcate drepturile de proprietate privată prevăzute în art. 46 al Constituției RM.

Instanța de fond a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Instanța de apel a casat această soluție și a emis o hotărîre nouă prin care a admis parțial acțiunea și a obligat ÎCS „Red Union Fenosa” SA să strămute într-un alt loc stația de transformare a energiei electrice nr. 543, iar pretențiile ce țin de încasarea de la ÎCS „Red Union Fenosa” SA în beneficiul lui Urîtu Andrei a prejudiciului material și moral, s-au respins ca nefiind întemeiate.

Colegiul consideră soluția dată de instanța de apel ilegală, deoarece decurge din interpretarea greșită a circumstanțelor cauzei și, ca urmare, aplicarea eronată a normelor de drept material pornind de la următoarele.

Potrivit art. 315 al Codului Civil RM, proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

Conform art. 9 al Legii cu privire la proprietate, dreptul de proprietate apare pe baza producerii sau dobîndirii bunurilor în urma unei tranzacții, prin moștenire, prin restabilirea dreptului de proprietate, prin alte mijloace care nu contravin legislației Republicii Moldova.

Conform alin. (7) al art. 6 din Legea cu privire la energetică, întreprinderile electrice care prestează servicii publice au drept de servitute asupra terenurilor, indiferent de tipul de proprietate, pentru efectuarea de lucrări de marcă, de construcție a obiectivelor, de deservire profilactică a utilajului, de reparare a rețelelor electrice, conductelor termice și de gaze naturale, instalațiilor electrotehnice și utilajului gazifier, folosind tehnica respectivă.

Potrivit art. 428 al. (1) Cod Civil al RM, servitute este sarcina care grevează un imobil (terenul aservit) pentru uzul sau utilitatea imobilului unui alt proprietar (terenul dominant). Utilitatea poate constata în sporirea confortului terenului dominant ori poate rezulta din destinația lui economică.

Conform art. 430 al. (3) Cod Civil al RM, pozitive sînt servitutele care îndreptățesc pe proprietarul terenului dominant să facă în mod direct anumite acte de folosință pe terenul aservit, iar negative - cele care impun proprietarului terenului aservit anumite restricții în exercițiul dreptului său de proprietate.

Conform anexei nr. 1 p. 12 din Legea cu privire la proiectul individual de privatizare a întreprinderilor din sectorul electro-energetic, rețelele electrice, cablurile și transformatoarele privatizate sînt localizate pe terenuri protejate de servitute.

Colegiul, reieșind din materialele dosarului, constată că prin contractul de donație nr. 1204 din 20.05.2008, reclamantul Urîtu Andrei a devenit proprietarul imobilului situat în s. Ustia, r. Dubăsari, înregistrat la Oficiul Teritorial Cadastral Dubăsari cu nr.cadastral 3844207.303. Pe terenul aferent al casei este amplasată o stație de transformare a energiei electrice cu nr. 543.

În urma expedierii de către reclamant a unei cereri negatorii către ÎCS „Red Union Fenosa” SA, cet. Urîtu Andrei i-a fost expediat un aviz de racordare, conform căruia solicitantul Urîtu Andrei trebuia să strămute stația electrică cu nr. 543, cât și să îndeplinească alte lucrări, care sînt obligatorii potrivit art. 55 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice.

Reclamantul nu a formulat careva pretenții referitor la legalitatea sau ilegalitatea avizului de racordare din 01.10.2010, conform art. 3 al Legii contenciosului administrativ, astfel, prezumîndu-se caracterul legal al actului administrativ.

Referitor la amplasarea ilegală pe teritoriul proprietății reclamantului a stației electrice, Colegiul conchide că prima instanța corect a stabilit, că folosința terenului este limitată prin dispozițiile legii, întrucît pe terenul reclamantului este constituită o servitute negativă, ceea ce înseamnă că reclamantului, ca proprietar al imobilului, îi sînt impuse restricții în exercitarea dreptului de proprietate.

ÎCS „Red Union Fenosa,, SA dispune de un drept de folosință gratuit asupra terenurilor unde sînt amplasate instalațiile sale electrice, în condițiile în care însuși statul, la momentul privatizării, i-a transmis și garantat acest drept. Conform prevederilor art.14 al Legii cu privire la Programul de privatizare pentru anii 1997-1998, statul, pe lîngă faptul că a transmis activele întreprinderilor privatizate, a garantat și succesiunea în drepturile sale patrimoniale ce țin de întreprinderile privatizate, inclusiv cele legate de terenul aferent, adică și cel unde sînt amplasate instalațiile electrice.

Colegiul consideră justă aprecierea instanței de fond care reține, că la înscrierea dreptului de proprietate asupra imobilului din s. Ustia, r. Dubăsari pe numele lui Urîtu Andrei, înscriere ce a avut loc în urma înregistrărilor masive, de către Primăria Ustia, nu a fost prezentată informația către Oficiul Teritorial Cadastral Dubăsari, despre existența instalației electrice, ce grevează dreptul de proprietate, de aceea ÎCS „Red Union Fenosa” SA nu poate duce nici o răspundere pentru acest fapt.

Astfel, Colegiul conchide că instanța de fond corect a ajuns la concluzia că pretenția reclamantului Urîtu Andrei privind obligarea ÎCS „Red Union Fenosa” SA de a strămuta stația de transformare a energiei electrice nr. 543 și încasarea prejudiciului material și moral, nu poate fi admisă deoarece nu au fost constatate careva încălcări ale ÎCS „Red Union Fenosa” SA cu privire la amplasarea instalației electrice și este necesar a respinge acțiunea ca neîntemeiată, or, conform art. 6 alin. (7) al Legii cu privire la energetică, art. 428 al. (1) și art. 430 al. (3) Cod civil al RM, întreprinderile electrice care prestează servicii publice au drept de servitute asupra terenurilor, indiferent de tipul de proprietate, pentru efectuarea de lucrări de marcă, de construcție a obiectivelor, de deservire profilactică a utilajului, de reparare a rețelelor electrice, conductelor termice și de gaze naturale, instalațiilor electrotehnice și utilajului gazifier, folosind tehnica respectivă.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că argumentele aduse de ÎCS „Red Union Fenosa” SA și-au găsit confirmare în cadrul examinării prezentului recurs.

Ținând cont de faptul că prima instanță a constatat și a elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea fondului cauzei, corect a aplicat legea materială, adoptând o hotărâre legală și întemeiată, iar instanța de apel a adoptat o hotărâre ce reiese din aprecierea eronată a circumstanțelor cauzei, ce a dus la interpretarea și aplicarea eronată a legii materiale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa decizia instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În legătură cu cele relatate, conform art. 445 alin. (1) lit.f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de ÎCS „Red Union Fenosa” SA.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2013 și se menține hotărârea Judecătoriei Dubăsari din 14 mai 2012, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Urîtu Andrei împotriva ÎCS „RED Union Fenosa” SA, intervenienți accesorii Primăria satului Ustia, raionul Dubăsari, Inspectoratul Energetic de Stat și Oficiul Teritorial Cadastral Dubăsari privind obligarea strămutării stației de transportare a energiei electrice nr. 543 și încasarea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Guzun

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea